

3)

De câtva timp este tot mai mult la ordinea zilei în țara noastră o problemă a tineretului. Privită de unii cu entuziasmul pe care îl stârnesc de obicei mișcările ce făgăduiesc o innoire, de alții cu îngrijorarea că o provoacă fenomene necunoscute până astăzi în viața publică a României, ea a fost până acum prea puțin examinată în lugina unei cercetări obiective a cauzelor și a efectelor ei. Unii spun : regenerare. Alții : anarchie. Unii aclamă înainte de a fi judecat, alții condamnă înainte de a cerceta. Desigur este târziu pentru a putea căntări cu linistea și seninătatea necesară în imprejurările de astăzi, originile și dezvoltarea unei probleme atât de complexe. Și totuși nu este prea târziu, nu e niciodată prea târziu pentru a face loc în desfășurarea evenimentelor, și îndrumărilor rațiunii.

Problema tineretului are astăzi la noi o îndoită infățigare: una economică, alta spirituală. Vom consacra fiecărăia din ele câteva scurte considerații.

Este de necontestat că față de alte generații mai vechi, tineretul care ajunge astăzi în pragul vîrstei care-i pretinde o activitate proprie și un rost în viață, se află într'o mare și dureroasă inferioritate. Peste tot drumurile sunt grele, locurile ocupate, mai toate porțile zăvorite. Este de necontestat că tineretul suferă. Psihologia lui e tulburată până într'atâtă, încât nici porțile ce se deschid uneori activității sale în anumite domenii, nu mai socotesc util să le treacă.

In schimb se îmbulzește în rânduri strânsă la altele, care nu-l duc în imprejurările de astăzi pe un drum folositor. Nu stăruiesc asupra acestei laturi a chestiunii, dar acei care au urmărit de o parte, încercările de reorganizare a serviciul sanitar la sate, de alta problema grea a activității în profesiunile libere să vor înțelege.

De fapt aci, ca și în atâtea alte categorii ale vieții, întâlnim aceeași clasificare în resemnată, oportuniști și revoluționi.

Arhive Resemnatăii așteaptă, fără a reacționa, ceea ce poate aduce o interesață neprevăzută a imprejurărilor. Ei sunt gata, ca intot-

deauna, să culeagă roadele inițiativei și acțiunei altora, dar sunt tot atât de hotărâți să nu contribue cu nimic la schimbarea mentalității sau a situației care lecrează condiții vitregi.

Opertunistii - preferă să nu-i numesc adaptabili - sunt acei cari prin concesii și compromisuri, mari sau mici, încearcă și reușesc adesea să se strecă prin greutățile ce le stau în cale, asigurându-le un folos material, cu prețul părăsirii omicărei năzuinții de demnitate omenească și de afirmare personală.

Revoltații în sfârșit, dându-și seama de dreptul pe care destinul le-a dat asupra vieții, de piedicile ce i se ridică în cale, să îsbesc de aceste dificultăți cu un sentiment de mânie și de indignare ce sporește cu impotrivirea pe care o întâmpină. De aci până la indemnul de a sfărăma prin violentă așezări protivnice, nu e decât un pas și pasul e ușor de făcut chiar dacă, pornind la acest drum, nu văd limpede unde pot ajunge. Aci desigur este o primejdie și o primejdie mare.

Pe cât e de dăunător de a lăsa să se suprapună eforturile și năzuințelor unei generații elemente lipsite de caracter și de concepție în viață, fără altă voință decât de a ajunge cu prețul oricărei capitulări la locurile răvnite, pe atât e de periculos de a lăsa jocul selectiunei să fie determinat numai de îsbucnirea tumultuoasă a îndrăsnelii și a violentiei.

Dar, mai ales, din trământarea ce cuprinde toate straturile tineretului de astăzi, se desprinde tot mai mult o tendință de dușmanie a generațiilor care mai înaintate în drumul vieții, acești beati possidentes cari au apucat mai din vreme să-si așeze rosturile, acești beneficiari ai unor situații și unor așezăminte care le asigură existența și uneori belșugul.

Primejdios rezultat al dezvoltării succesive a învățământului teoretic, al unei aplecări naturale dar nefericite a nemului nostru spre biurocratie și funcționarism, care l-a depărtat de cerințele practice ale vieții economice, și a făcut posibilă în atâtea domenii de activitate, o instrăinare de care ne plângem astăzi. Nu este întâia dată când îmi ridic glasul în această chestiune: s'a încheiat mai bine de un deceniu, de când în diferite imprejurări, în presă ^{la} ~~Arhiva~~ ~~Radio România~~ sau în tribuna Parlamentului, am arătat amenințarea ce o constituia această stare de lucruri. Astăzi,

ne ajunge scadența. Unii se întrebă numai, cine o va plăti. Cred că înainte de toate trebuie să ne întrebăm ce este de făcut.

In primul rând, ~~am~~, trebuie să risipim atmosfera care stăruie de câteva timp, această nefirească depărtare între generații. Trebuie înlăturată impresie, ce stăpânește tineretul, că pătura ~~noastră~~ conducătoare, ar fi indiferentă față de năzuințele sale și de greutățile pe cari le înfruntă. Unei generații mânătă, ca pretutindeni după mare zuguduire a războiului, mai mult spre acțiune decât spre reflectiune, trebuie să-i sătisfacem aspirațiile îndreptățite prin fapte, prin realizări concrete.

De aici un comandament care impune o lozincă :

Loc pentru tineret,

Tocmai, spre a putea cere acestuia să renunțe la manifestări de nerăbdare ce-i depășesc dreptul, și contribuie la săparea unei prăpastii primjedioase, trebuie ca generațiile mai înaintate să aibă și ele conștiința necesității sacrificiilor, pe cari île pot face, în cadrul ordinei legale și a statutului și a așezămintelor sale.

Loc pentru tineret, dar fără a îndepărta principiul selecțiunii. După cum nu orice român trebuie întrebuințat, numai pentru că e român, ci pentru vrednicia și capacitatea sa de muncă, deasemenea nu orice Tânăr trebuie sprijinit, numai pentru că e Tânăr. S-ar crea astfel nedreptăți mai strigătoare decât acele pe cari voim să le înlăturăm și consecințele ar fi deadreptul primejdioase.

Loc pentru tineret, dar pentru tineretul care își afirmă capacitatea de muncă și de înfăptuire.

In fiecare an, în serviciile Statului, ale județului, ale comunelor, la întreprinderile particulare, în măsura extinderii lor, trebuie prevăzute un număr minimal de posturi vacante.

Ocuparea acestor posturi de magistrați, avocați, medici, ingineri, să se facă prin concurs public, accesibil tuturor, iar pentru a se putea controla mai bine selecțiunea, asociațiile profesionale ale tineretului să colaboreze cu autoritățile respective la o căt mai temeinică organizare a acestor verificări.-

In aceeași măsură, trebuie deschise posibilități muncitorilor manuali din generația Tânără, asigurându-le un minim de locuri în ateliere și întreprinderi, dezvoltându-se mai deplin sistemul de asigurări și de ocupație a elementelor tinere. Această problemă este cu Arhiva Radio România

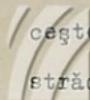
atât mai însemnată, cu cat în această direcție se îndreaptă și se va îndrepta tot mai mult prisosul de energie al tineretului rural, care riscă într'o zi prin inmultirea sa, să determine o nouă problemă agrară, mult mai grea de rezolvat astăzi după reformele ce s-au început acum două decenii, ce ar deschide în rândurile țărănei cea mai periculoasă rivalitate : cearta pentru pământ.

Dar problema tineretului mai are o latură, mult mai vastă și mai grea decât acea economică. Tineretul nu are nevoie numai de o pâine, pe care n' o voiește miluită, ci căstigată prin dreptul și vrednicia sa; el ne cere un suflet, ~~un~~ o indrumare, un ideal.

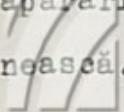
Tineretul de astăzi a crescut la școala cea mai grea și cea mai vitregă; în viața cea mai secătuită și tulbură a anilor de după războiu. El nu a cunoscut avântul care a mănat la jertfă și la luptă generațiile cari au purtat armele în războiul din 1916. Pentru el, idealul național era infăptuit în hotarele României întregite; nu ~~a~~ mai avut astfel parte decât de greutățile inerente perioadei de închegare și consolidare a nouui Stat românesc, de criza unei economii tulburate de devalorizarea monedei și de radicalismul reformelor sociale, de experiențele votului universal de abia introdus și de lupta partidelor politice impinsă prea adesea, în dauna intereselor statului, dincolo de marginile demagogiei.

Nu i s'a infătișat într'un sistem organizat realitățile românesti, pe planul spiritual sau social; nu i s'a arătat nici mijloacele unei evoluții firești, unei desvoltări normale a așezămintelor și a imprejurărilor. Nu s'a înțeles avântul ce să să izbucnească în fiecare generație și își caută expresiunea în luptă și eroism : tinerii cari au atins vârsta ostirii între 1914 și 1918 și-au găsit locul în marea dramă a războiului; pe ei, aventura eroică i-a chemat de la vete, nu au mai avut nevoie să o caute dincolo de hotare. Astfel stăteau imprejurările la începutul veacului nostru, ~~pentru~~ alți tineri, astăzi bătrâni, ajungeau voluntari în legiunea străină sau la popoarele răsculate din Balcani, astfel stau astăzi când aceeași chemare a deținului a mănat pe unii din cei mai buni, prin linia de foc a tranșeeelor spaniole, în taina mormântului.

Astfel a inceput una din cele mai cutremurătoare drame ale vremii pe care o trăim, : drama unei generații care s'a simțit tot mai străină de viața statului, în care menirea ei o statorniceste; drama unui tineret lipsit de cunoașterea năzuințelor și strădeniilor înaintășilor, căstigate prea lesne de nă-

zintă de radicalism social sau de technica unor mișcări străine usoare de imitat, dar isvorăte, în țările în cari au dat roade, din alte tradiții și alte realități decât acele ale pământului nostru strămoșesc.

Naționalismul este ușor de îmbrăcat în formule de răsunet. El nu mai poate fi însă astăzi numai izbucnirea primitivă a unui instinct sau adaptarea unor principii cari au biruit, aiurea, pentru că acolo biruința lor a incununat nădejdile și aspirațiunile reale ale altor națiuni. Desigur, împotriva primejdioaselor unel-tiri ale internaționalei care se manifestă pe planul social, ființa națională se cere apărată. Dar reacțiunea firească a acestei apărări trebuie să capete mai presus de toate, o expresiune românească.
 Arhive
Radio România

In împrejurările grele dela mijlocul veacului trecut, generația intemeietorilor României moderne a putut imprumuta ~~gumă~~ formele economice și politice introduse in țările apusului de liberalismul băruitor. Dar acești cători ai țării noastre de astăzi n'au adoptat formele care erau in ritmul evoluției însăși a lumii de atunci și a desvoltării economice și politice a țării, decât spre a se desface mai repede de înrăurirea asupritoare a împărațiilor vecine, decât spre a ridicam mai degrabă pentru suflarea românească de pretutindeni nădejdea și mandria unei Români independente.

Astăzi chemarea noastră este deosebită : expansiunea firească a acestui neam nu e în afară ~~și~~ înlăuntrul hotarelor sale. Cu cât trece vremea, se depărtează momentul istoric cel mai fericit pe care l'au cunoscut vreodată locuitorii acestui pământ, de atâtea ori bătut de drumul năvălirilor : momentul în care, prin prăbușirea împărațiilor de odinioară, a început de două decenii rivalitatea pe trupul țării, a imperialismelor ce o înconjoară. Cât va mai ține această împrejurare cât vor dura condițiile excepționale ce ni le-a creat ? In jurul nostru se ascut tot mai aprig, la toate granițele poftele și râvnele dușmanoase. Spre a le face față, spre a le stăvăli, generația de măine ne cere nu numai o îndrumare, dar și o pildă.

Îndrumarea trebuie să fie un sistem național de organizare al Statului românesc, care să chezăguiască, în ordinea externă, o politică integral și exclusiv românească, desvoltându-ne prieteniiile in cadrul firesc și normal al intereselor țării noastre; în ordinea internă un întreiu ideal, cultural, social și politic, care să intemeieze primatul etnic nu pe măsuri artificiale ale cărmuirei, ci pe selecțiunea elementelor vrednice și capabile, pe alcătuirea acelor elite de conducere pe cari, de nu le vom desvolta prin noi însi-ne și dintre noi însi-ne, ni le va impune in mod fatal superioritatea materială și intelectuală a străinilor.

Un sistem național de politică intemeiat pe inventarul precis și sincer al realităților noastre demografice, pe grijă natalitatii și a sănătății poporului nostru, băntuit de boli nemilicioase, pe strângerea în cuprinsul granițelor noastre, a tuturor fraților răsleștiți, de același sânge și de același graiu, cari își pierd pe zi ce trece con-

știință națională sub oblăduirea stăpânirii altor state, pe când minoritățile din țara noastră își cultivă limba și legea în deplina libertate ce o respectă omenia neamului românesc.

Sistemul acesta nu trebuie și nu poate să fie nici a unei clase, nici a unui grup; el trebuie să fie și nădăjduim că va fi sinteza națională a solidarității românești și a selecțiunei naturale a celor mai buni dintre fii ei.

Dar îndrumarea nu e deajuns : trebuie și exemplul. Acest exemplu trebuie să-l dea, pe orice treaptă a ierarhiei s'ar găsi conducătorii acestei țări. Pilda ce o aşteaptă tineretul, de care își leagă năzuințele și nădejările, este acea a demnității și a cinstei în viața publică întocmai ca și în aceea privată; să nu uităm că un ideal nu poate fi național decât dacă este și etnic, căci, așa cum au afirmat-o cu tărie inaintașii noștri "nimeni nu poate fi biruitor împotriva adevărului și a voinței ~~meas~~ națiunei".-